

20.06.2016

Ryj/1

§ 99

Länsimetro Oy:n ajankohtaiskatsaus

HEL 2016-006080 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti merkitä tiedoksi Länsimetro Oy:n ajankohtaiskatsauksen sekä selvityksen Länsimetro -hankkeen loppuunsaattamiseksi suoritettavista toimenpiteistä.

Konsernijaosto päätti kehottaa kaupungin edustajia Länsimetro Oy:n hallituksessa toimimaan niin, että varmistetaan kaikin käytettävissä olevin keinoin Länsimetro -hankkeen ensimmäisen (Ruoholahti – Matinkylä) vaiheen loppuunsaattaminen ja metron liikennöinnin aloittaminen mahdollisimman nopealla aikataululla sekä hankkeelle asetetun kokonaiskustannusarvion puitteissa.

Konsernijaosto päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus päättäisi kehottaa kaupunginkansliaa käynnistämään ulkopuolisen selvityksen Länsimetron liikennöinnin käynnistymisen viivästymiseen johtaneista tekijöistä ja viivästymisestä kaupungille mahdollisesti aiheutuvista lisäkustannuksista. Selvitys on tehtävä 31.10.2016 mennessä.

Käsittely

Esteelliset: Tuula Saxholm

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Petra Vänskä-Sippel, controller, puhelin: 310 36611
petra.vanska-sippel(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Yleistä

Länsimetro Oy:n tarkoituksena on keskinäisenä kiinteistöosakeyhtiönä rakennuttaa, omistaa, hallita, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Helsingin Ruoholahdesta Espoon Matinkylään ulottuvan metrolinjan metroliikennettä palvelevia raiteita, tunneleita, asemarakennuksia, pysäköintitiloja ja muita sen toimintaa palvelevia rakennelmia ja laitteita. Yhtiön omistavat Helsingin kaupunki (15,6 %) ja Espoon kaupunki (84,4 %).

Kaupunginvaltuusto päätti 21.5.2008, 133 § kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä Länsimetron toteuttamisen hankesuunnitelman joukkoliikennelautakunnan esityksen 27.3.2008 sekä tarkistettun, 14.3.2008 päivätyn hankesuunnitelman mukaisesti siten, että hankkeen kokonaiskustannusarvio on yhteensä 713,6 milj. euroa (alv 0 %, maanrakennusindeksi 131,5 pistettä; lokakuu 2007) ja Helsingin kaupungin osuus kustannuksista 144,3 milj. euroa (alv 0 %), kun valtion osuus kustannuksista on 30 % kokonaiskustannuksista laskettuna.

Hankkeen loppukustannusennuste on 1 088,0 milj. euroa eli kustannuslilytys on 240,0 milj. euroa alkuperäiseen hankesuunnitelman indeksikorjattuun kokonaishintaan verrattuna. Helsingin osalta kustannukset ovat koko hankkeen aikana ylittyneet noin 47 %, eli indeksikorjattuun alkuperäiseen hankesuunnitelmaan nähden 79,7 milj. eurolla (valtion osuus vähennettynä). Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti hyväksyä 27.4.2016, 107 § länsimetron tarkistettun hankesuunnitelman enimmäishinnan korottamisen siten, että Helsingin osuus kustannuksista on enintään 250,1 milj. euroa (ilman valtiosuutta).

Länsimetro Oy:n hallitus on kokouksessaan 15.3.2016 päättänyt osana hankkeen kokonaisarviointia käynnistää ulkopuolisen arvioinnin, jossa tarkastellaan myös kustannuslilytyksiin johtaneita tekijöitä. Tämä selvitys valmistuu loppuvuonna, jonka jälkeen se tuodaan konsernijaoston käsiteltäväksi.

Yhtiön vuoden 2015 liikevaihto oli 1,5 milj. euroa (edellisvuonna 1,2 milj. euroa). Liikevaihto koostuu vuokra- ja vastiketuloista. Vastikkeella katetaan yhtiön hallintokulut. Vuoden 2015 tulos osoitti voittoa 16 414 euroa (edellisvuonna 30 233 euroa).

Länsimetro -hankkeen organisoinnista

Länsimetro-hankkeen rakennuttaminen on Espoon ja Helsingin kaupunkien omistaman Länsimetro Oy:n vastuulla. Helsingin kaupunki on vähemmistöomistaja yhtiössä. Länsimetro Oy:ssä hankkeen johto kuuluu toimitusjohtajan vastuulle.

Länsimetro Oy on 22.9.2008 tehnyt sopimuksen hankkeen rakennuttamispalvelujen hoitamisesta Sweco CMU Oy:n kanssa (nykyisin Sweco

20.06.2016

Ryj/1

Finland Oy). Hankkeen toteuttamiseen sisältyy aikataulu- ja kustannusraamit.

Liikennelaitos liikelaitos (HKL) tulee huolehtimaan metrolikenteen operoinnista länsimetron osalta, samoin metroradan ja asemien ylläpidosta hankkeen valmistuttua.

HKL:ssä Länsimetron liikenteen operoinnin ja radan ja asemien ylläpidon valmistelua ohjaa laitoksen sisäinen Länsimetro –ohjausryhmä, jonka puheenjohtajana on HKL:n toimitusjohtaja. Ohjausryhmään kuuluvat laitoksen kaikki yksiköiden johtajat, hankkeelle nimetty koordinointivastaava, hankkeen kaksi projektipäällikköä ja kaksi projektikoordinaattoria sekä Sweco PM Oy:n edustaja. Ohjausryhmä mm. seuraa hankkeen kokonaisaikataulua. Ohjausryhmä kokoontuu viikoittain.

Länsimetro Oy, Helsingin Seudun Liikenne –kuntayhtymä (HSL) sekä Espoon ja Helsingin kaupungit ovat muodostaneet ns. Länsimetro Task Force –yhteistyöryhmän, jonka tavoitteena on tunnistaa organisaatioiden välisiä rajapintoja Länsimetroon liittyen sekä varmistaa riittävä koordinaatio eri organisaatioiden välillä. Ryhmään kuuluvat Länsimetro Oy:n toimitusjohtaja, HSL:n toimitusjohtaja, Espoon teknisen toimen johtaja ja HKL:n toimitusjohtaja.

Hankkeen tilanne

Länsimetro Oy, HSL sekä Espoon ja Helsingin kaupungit ilmoittivat 10.6.2016 yhteisellä tiedotteella, että länsimetron liikennettä ei voida käynnistää aikaisemmin ilmoitetussa aikataulussa 15.8.2016. Syynä metrolikenteen aloituksen viivästymiselle ilmoitettiin matkustajaturvallisuuteen liittyvien taloteknisten järjestelmien testausten viivästyminen. Viivästymisen kestoa ei tuossa vaiheessa pystytty arvioimaan.

Helsingin kaupunginhallitus ja konsernijaosto saivat suullisen selostuksen tilanteesta 13.6.2016. Myös Espoon kaupunginvaltuusto ja konsernijaosto saivat selostuksen asiasta.

Länsimetron hallitus on kokoontunut 14.6.2016, 17.6.2016 ja 19.6.2016. Hallitus on mm. kuullut Länsimetro Oy:n rakennuttajakonsultti Sweco PM Oy:tä.

Länsimetro Oy:ltä saatujen selvitysten mukaan rakentamisen loppuunsaattaminen jatkuu, koeajot ovat käynnissä sekä järjestelmien testaukset yhteiskoekäyttöä varten. Ennen viranomaistarkistuksia metron ja asemien turvallisuus varmistetaan kunkin aseman kaikkien järjestelmien yhteiskoekäytöllä. Erillisiä järjestelmiä on testattu tammikuusta lähtien asennustöiden edetessä. Testit jatkuvat edelleen kaikilla asemilla. Testausten valmiusaste vaihtelee asemittain. Yhteiskoekäyttö edel-

20.06.2016

Ryj/1

lyttää, että aseman kaikki järjestelmät ovat täysin valmiit, testattu ja toimintakunnossa.

Länsimetro Oy tekee parhaillaan korjaavia toimenpiteitä, joilla hankkeen viivästys saadaan supistettua mahdollisimman lyhyeksi kustannusten hallinta huomioon ottaen. Länsimetro Oy:n organisaatiota vahvistetaan varmentamaan hankkeen loppuunsaattamista ja käyttöönoton sujuvuutta. Lisäksi rakennuttajakonsultin organisaation projektinjohtoa vahvistetaan kahdella kokeneella asiantuntijalla. Toimitusjohtaja Maija Jokela ottaa Sweco PM:ssä ylimmän vastuun toimeksiannon seurannasta ja raportoi suoraan Länsimetrolle.

Hankkeen käyttöönottosuunnitelman tarkistaminen asemittain on käynnissä. Käyttöönottosuunnitelma valmistuu 30.6.2016. Rakentamisen valmistumisen ajankohta selviää suunnitelmasta.

Länsimetro Oy valmistelee yhtiön hallituksen toimeksiannosta selvitystä mahdollisesta reklamaatiosta, jonka sisältö tarkentuu selvityksen myötä.

Viivästyksen aiheuttamia ylimääräisiä kustannuksia mm. korvaavan liikenteen järjestämisestä selvitetään.

Liikennöinnin järjestäminen on HSL:n vastuulla. HSL:n hallitus päätti 3.5.2016 § 54 varautumisesta metroa korvaavan liikenteen hankkimiseen länsimetron käynnistymisen yhteydessä mahdollisesti syntyvien liikennehäiriöiden varalle. Tarkoituksena oli varata noin 70 bussin kapasiteetti neljäksi viikoksi. Varautuminen ei kattanut nyt esillä olevan kaltaista tilannetta, vaan esim. yksittäisen aseman käyttöönotosta aiheutuva lyhyttä viivettä, liikennöinnin vuorovälin tilapäistä harventamista taikka muuta vastaavaa, uuden järjestelmän käyttöönoton yhteydessä toisinaan ilmenevää vähäistä poikkeustilannetta.

Koska länsimetron liikenne ei käynnisty 15.8.2016, korvaavaa liikennettä joudutaan hankkimaan päätöksessä mainittua laajemmin. HSL:n hallitus päätti 14.6.2016 valtuuttaa toimitusjohtajan tekemään tarvittavat hankintapäätökset ja sopimukset länsimetroa korvaavan liikenteen järjestämiseksi. Neuvottelut liikennöitsijöiden kanssa ovat kesken. HSL:n arvion mukaan liikennöinnin järjestelyjen keskeinen sisältö selviää 21.6.2016.

Alustavan tiedon mukaan 15.8. aloittavaa linjastoa muokataan tarvittavilta osin, jotta Etelä-Espoosta, Lauttasaaresta ja Kirkkonummelta tarjotaan myös metroa korvaavat yhteydet Helsinkiin. Lisäksi rantaradan juna pyritään pidentämään ruuhka-aikoina.

20.06.2016

Ryj/1

Länsimetro Oy ja HSL järjestävät 21.6.2016 mediatilaisuuden, jossa muun ohella informoidaan suunnitelluista liikennejärjestelyistä.

Esittelijän kannanotot

Esittelijä toteaa, tieto Länsimetron liikenteen käynnistymisen viivästyimisestä sekä arviot viivästyymisen syistä ovat tulleet varsin myöhäisessä vaiheessa Espoon ja Helsingin kaupunkien sekä HSL:n tietoon. Aina 10.6.2016 saatuun ilmoitukseen asti on hankkeen suurimmaksi riskiksi Länsimetro Oy:ltä saatujen tietojen perusteella arvioitu asetinlaitteen asennuksen mahdollinen viivästyminen ja sen mahdollisesti aiheuttama viivästyys liikenteen käynnistymisessä. Sen sijaan koko hankkeen käyttöönoton myöhästymiseen, hankkeen ollessa kokonaisuutena ottaen näin pitkällä, ei hankkeesta vastaavan tahon Länsimetro Oy:n antamien tilannetietojen perusteella ole osattu varautua.

On syytä selvittää, onko hankkeen seuranta ja Länsimetro Oy:n toiminnan ohjaus ollut kaupungin asianomaisten toimielinten ja viranhaltijoiden taholta riittävää ja asianmukaista.

Esittelijä katsoo, että hankkeen loppuunsaattaminen on tarkoituksenmukaista hoitaa Länsimetro Oy:n nykyisen hallituksen toimesta. Näin varmistetaan hankkeen kuluessa saavutetun asiantuntemuksen hyödyntäminen. Helsingin kaupunkia yhtiön hallituksessa edustavia jäseniä tulisi kuitenkin kehottaa toimimaan niin, että hankkeen mahdollisimman nopea loppuunsaattaminen onnistuneesti voidaan varmistaa. Hankkeen ja sen johtamisen ja valvonnan arviointi tehdään erikseen päätösehdotuksessa esitetyn mukaisesti.

Länsimetro Oy on 17.6.2016 antanut tiedotteen toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt. Yhtiön tarkoituksena on ilmoittaa lopullinen hankkeen aikataulu 30.6.2016.

Konsernijaostolle tullaan jatkossa säännöllisesti antamaan tilannekatsaus hankkeen edistymisestä sekä käynnistettävän selvityksen tuloksista ja mahdollisista jatkotoimenpiteistä.

Länsimetro Oy:n toimitusjohtaja Matti Kokkinen antaa yhtiötä koskevan suullisen ajankohtaiskatsauksen. Kokouksessa ovat läsnä myös hallituksen jäsen Tuula Saxholm ja HSL:n toimitusjohtaja Suvi Rihniemi.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi
Petra Vänskä-Sippel, controller, puhelin: 310 36611

20.06.2016

Ryj/1

---

petra.vanska-sippel(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.06.2016 § 95

HEL 2016-006080 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

13.06.2016 Pöydälle

Asian käsittelyn aikana kuultavina olivat Tuula Saxholm ja Ville Leh-
muskoski. Asiantuntijat eivät olleet läsnä päätöksenteon aikana.

Esteelliset: Tuula Saxholm

Konsernijaosto päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Tuuli Kousan
ehdotuksesta.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Petra Vänskä-Sippel, controller, puhelin: 310 36611
petra.vanska-sippel(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alv.nro

FI02012566